

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-64-147>

УДК 657:658

ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКОМ НА ДОХОДИ ФІЗИЧНИХ ОСІБ У ЗАКЛАДАХ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

ORGANISATION OF ACCOUNTING FOR PERSONAL INCOME TAX PAYMENTS IN HEALTHCARE FACILITIES

Пугаченко Ольга Борисівна

кандидат економічних наук, доцент,
Центральноукраїнський національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2253-050X>

Фоміна Тетяна Володимирівна

кандидат економічних наук, доцент,
Центральноукраїнський національний технічний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5243-6952>

PuhachenkoOlha, Fomina Tetiana

Central Ukrainian National Technical University

У статті наведено дослідження організації обліку розрахунків за податком на доходи фізичних осіб у закладах охорони здоров'я. Доведено, що організація обліку розрахунків за ПДФО є важливою складовою організації обліку в закладах охорони здоров'я у цілому. Узагальнено особливості формування загального оподаткованого доходу у вигляді заробітної плати у закладах охорони здоров'я, що є базою для утримання ПДФО та наголошено на необхідності якісної організації обліку джерел його формування. На реальних цифрових прикладах розкрито процеси документального та облікового забезпечення механізму визначення належної до сплати суми ПДФО у закладах охорони здоров'я. Підкреслено, що покращення організації обліку розрахунків за ПДФО сприятиме створенню ефективної, прозорої та користувацько-орієнтованої системи податкових розрахунків та узгодженню системи оподаткування доходів громадян із економічними та соціальними реаліями.

Ключові слова: організація обліку, податкові розрахунки, податок на доходи фізичних осіб, заклади охорони здоров'я, утримання та сплата ПДФО, загальний оподатковуваний дохід, база оподаткування ПДФО, заробітна плата, капітаційна доплата.

The personal income tax (PIT) in Ukraine is one of the main budget-forming taxes, as it is the largest source of tax revenues among direct taxes, and also ensures the relationship between taxpayers, local governments and the state (represented by regulatory authorities). The purpose of the article is to study the organisation of accounting for settlements with the budget on personal income tax in healthcare institutions, taking into account the specifics of formation of the total taxable income which is the basis for determining the amount of personal income tax. The study is based on the application of general scientific methods: systematisation, logical, analytical, induction, deduction, as well as methods of theoretical generalisation, classification and grouping; the results of the study are presented using the graphical method. Accounting for personal income tax payments is a rather important component of accounting in healthcare institutions in general. The peculiarities of the formation of total taxable income in the form of wages in healthcare institutions, which is the basis for personal income tax, necessitate the high-quality organisation of accounting for its sources. This study reveals the organisation of documentary and accounting support for determining the amount of personal income tax payable in healthcare institutions. Prospects for further research are the development and improvement of regulations on the organisation of accounting in healthcare institutions in general, and on the settlement of other types of taxes in particular. Improving the organisation of personal income tax accounting will help to create an efficient, transparent and user-oriented system of tax payments and align the personal income tax system with economic and social realities.

Keywords: accounting organisation, tax calculations, personal income tax, healthcare facilities, withholding and payment of personal income tax, total taxable income, personal income tax base, salary, capital allowance.

Постановка проблеми. Оподаткування доходів громадян в Україні реалізується шляхом справляння ПДФО, що є одним із головних елементів національної податкової системи. Податок на доходи фізичних осіб є загальнодержавним прямим податком, величина якого залежить від розміру доходів фізичних осіб. ПДФО в Україні можна вважати аналогом персонального оподаткування доходів (PIT – personal income tax), що запроваджено у більшості розвинутих країн Європи.

ПДФО – це важливий інструмент забезпечення фінансових потреб держави та виконання нею своїх функцій. Через справляння ПДФО держава фінансує сфери охорони здоров'я, освіти, соціальної підтримки, оборони, інфраструктури тощо. Наявні податкові стимули та знижки, включені у систему справляння ПДФО, підвищують економічну активність, інвестиційний потенціал та розвиток підприємництва. З психологічної точки зору, оподаткування доходів фізичних осіб може викликати негативне відношення громадян, проте його необхідність є беззаперечною та обґрунтовується більшістю фахівців-практиків і науковців-теоретиків, як важливий інструмент у забезпеченні стійких фінансових надходжень до бюджетів різних рівнів, а це сприяє більш якісному виконанню соціально-економічних функцій на рівні держави та окремих територіальних громад.

Заклади охорони здоров'я, як і суб'єкти інших організаційно-правових форм і видів діяльності, виступають податковими агентами, що є відповідальними за організацію обліку та належне виконання зобов'язань перед державою при нарахуванні та сплаті ПДФО.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання організації обліку податкових розрахунків завжди перебували в полі зору науковців і практиків, зокрема: І. Волошенюк здійснила ґрунтовне дисертаційне дослідження присвячене питанням організації бухгалтерського обліку податкових розрахунків і платежів [3]; Л. Беляєва, Ю. Пеняк й А. Карпова розробили модель обліково-аналітичного забезпечення розрахунків за податками, що включає п'ять блоків [1]; О. Буткевич зазначає, що застосування цифрових технологій при організації обліку розрахунків за податковими платежами є запорукою покращання податкової дисципліни [2, с. 94]; Л. Кононенко, Г. Назарова та О. Оришака доводять, що наразі зростає значення інформаційного забезпечення при організації обліку, а одним

з найбільш перспективних напрямів оптимізації організації обліку розрахунків за податками і платежами є використання технології «блокчейн» [4, с. 207–208]; А. Макаренко та О. Зарубежнова розглядаючи механізм справляння ПДФО на прикладі працівників ломбардів наголошують, що найбільш вагомою проблемою оподаткування заробітної плати є значне податкове навантаження [5, с. 25–26]; Л. Мармуль, Н. Новак, Е. Халілов і В. Новак одним із основних напрямів удосконалення адміністрування ПДФО виділяють якісне відображення інформації за рахунками синтетичного й аналітичного обліку [6, с. 234]; М. Нагірняк виокремлює вісім основних історичних етапів стосовно змін в облікових засадах відображення господарських операцій, що пов'язані з оподаткуванням ПДФО зокрема [7]; Ю. Подмешальська та Я. Піддубня визначають організацію технологічного процесу обліку об'єкту «утримання із заробітної плати», у т.ч. і в частині справляння ПДФО [9, с. 106–107] тощо.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на постійний інтерес до окресленої тематики все ще залишається невирішеним ряд питань організації обліку податкових розрахунків за ПДФО, особливо в закладах охорони здоров'я, що й зумовлює необхідність авторського дослідження.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є дослідження організації обліку розрахунків із бюджетом за податком на доходи фізичних осіб у закладах охорони здоров'я з урахуванням специфіки формування загального оподаткованого доходу, що є базою для визначення розміру ПДФО.

Виклад основного матеріалу дослідження. Стаття 3 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» визначає, що заклад охорони здоров'я – це «юридична особа будь-якої форми власності та організаційно-правової форми або її відокремлений підрозділ, що забезпечує медичне обслуговування населення на основі відповідної ліцензії та професійної діяльності медичних (фармацевтичних) працівників і фахівців з реабілітації» [8] – таблиця 1.

Складовою загального доходу, що підлягає оподаткуванню ПДФО у закладах охорони здоров'я є цільове надходження коштів від Національної служби здоров'я України (НСЗУ), одним із завдань якої є фінансування медичних закладів за укладеними договорами

Таблиця 1

Заклади охорони здоров'я

Ознака	Суть
Форма власності закладів охорони здоров'я	Державні
	Комунальні
	Засновані на приватній власності громадян чи юридичних осіб
Рівні закладів охорони здоров'я	
Заклади первинної медичної допомоги	Всі центри первинної медичної допомоги та амбулаторії
Заклади вторинної медичної допомоги	Лікарні
Заклади третинної медичної допомоги	Заклади обласного підпорядкування

для надання медичних послуг згідно із Програмою медичних гарантій. Виділення таких коштів відбувається за тарифною системою у відповідності до статті 10 Закону України «Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення» [10] – таблиця 2.

Організація обліку податкових розрахунків у цілому та в частині ПДФО зокрема, має важливе значення, оскільки без достовірної, дохідливої, доречної та порівнюваної інформації неможливо якісно управляти фінансовими потоками. Організація обліку податкових розрахунків за ПДФО є необхідною за низкою причин, які узагальнено в таблиці 3.

Облік податку на доходи фізичних осіб здійснюється з метою правильного, повного й своєчасного відображення його утримання і сплати (перерахування) та для достовірного відображення інформації про ПДФО у звітності. Предметом обліку ПДФО є формування інформації про його достовірність, своєчасність, повноту утримання та сплати.

На організацію обліку розрахунків за ПДФО впливає ряз чинників, визначених податковим законодавством (таблиця 4).

Належне виконання завдань з обліку розрахунків за ПДФО вимагає відповідальності та знання норм податкового законодавства. Доцільним може бути отримання консультацій від професіоналів у сфері оподаткування (наприклад, аудиторів чи дорадчих органів при Міністерстві охорони здоров'я).

В умовах фінансових криз, а особливо під час збройних конфліктів і військових дій, особливої гостроти набувають проблеми якості інформації, оскільки саме її повнота і достовірність впливають на прийняття управлінських рішень [12, с. 135]. На самому початку повномасштабного вторгнення РФ на територію України владою були представлені напрямки стимулювання українського бізнесу у частині оподаткування та впровадження державних і донорських програм, що були покликані зберегти робочі місця, підтримати

Таблиця 2

Тарифна система фінансування послуг у закладах охорони здоров'я

Система	Суть
Капітаційна ставка	Оплата фіксованої суми за надання одному пацієнту первинної медичної допомоги. Застосовується для сімейних лікарів
Ставка за пролікований випадок	Оплата всього комплексу послуг під час стаціонарного лікування наданого пацієнту
Ставка за медичну послугу	Лікарня надає медичну послугу пацієнту, а натомість отримує за визначеним тарифом кошти від держави
Глобальна ставка (глобальний бюджет)	Тариф, що «забезпечує найбільш стабільне фінансування закладів охорони здоров'я. Глобальна ставка визначається як добуток запланованої кількості послуг і тарифів для оплати таких послуг. При цьому, заклад звітує про свою роботу, про кожну надану послугу або здійснену госпіталізацію» [15, с. 7]
Ставка за результатом виконаних договорів	Тариф від НЗСУ при виконанні лікарнею заздалегідь поставлених вимог

Таблиця 3

Необхідність організації обліку податкових розрахунків за ПДФО

Аргумент	Характеристика
Дотримання вимог податкового законодавства	У більшості країн існують закони та правила, що обов'язково вимагають від громадян подавати податкові декларації та виконувати розрахунки за податком на доходи фізичних осіб. Відсутність обліку може призвести до порушень законодавства і наслідків у вигляді штрафів або інших санкцій
Дотримання фінансової дисципліни	Облік розрахунків за ПДФО є складовою фінансової дисципліни, адже своєчасне подання податкових декларацій допомагає уникнути проблем із податковими органами та забезпечити чесну сплату податків
Фінансова підтримка держави	ПДФО є одним із основних джерел фінансування державного бюджету, оскільки ці кошти використовуються для фінансування державних послуг, інфраструктури, соціальних програм, оборони тощо
Справедливий розподіл податкового навантаження	Облік розрахунків за ПДФО допомагає забезпечити справедливий розподіл податкового навантаження серед платників податків. Різні групи осіб можуть мати різні рівні доходу, а оподаткування повинно враховувати цю різницю
Забезпечення економічної стабільності	Податки є ключовим інструментом управління фіскальною політикою, що забезпечує економічну стабільність держави. Належно організований облік ПДФО дозволяє ефективно використовувати ресурси та регулювати фінансові процеси
Зниження податкових ризиків	Раціонально організована система обліку розрахунків за ПДФО допомагає уникнути податкових ризиків, боргів та відповідальності з боку контролюючих органів

Таблиця 4

Чинник, що впливають на організацію обліку розрахунків за ПДФО

Чинник	Суть
Визначення доходу	Фізична особа (податковий агент) має визначати загальний дохід, який може включати заробітну плату, проценти, дивіденди та інші види доходу
Класифікація доходів	Різні види доходів можуть оподатковуватись за різним ставками
Визначення податкових пільг	Фізична особа може мати право на податкові пільги, що зменшують її податкові зобов'язання (наприклад, пільги при отриманні освітніх і медичних послуг, зменшення оподаткованого доходу за наявності дітей тощо)
Складання податкової декларації	Фізична особа за певних умов зобов'язана подавати податкову декларацію, у якій вона зазначає всі свої доходи та витрати, а також декларує використані податкові пільги (за найманих працівників та при виплаті доходів фізичним особам за цивільно-правовими договорами звітує перед податковими органами податковий агент)
Розрахунок податкового зобов'язання до сплати	На основі обчислених доходів, витрат і податкових пільг розраховується розмір належної до сплати суми ПДФО
Сплата податку	Фізична особа (податковий агент) мають сплатити обчислений податок у визначений законодавством строк
Ведення обліку та документації	Важливо вести облік усіх фінансових транзакцій та податкових документів для подальшого використання інформації при складанні звітності
Відстеження змін у законодавстві	Податкове законодавство може змінюватися, тому важливо відстежувати оновлення та адаптувати облік відповідно до чинних юридичних норм

суб'єктів підприємництва та відродити економіку країни в цілому [14, с. 114], проте у частині справляння ПДФО ніяких «пом'якшень» не запроваджувалось.

Форма організації обліку розрахунків за ПДФО залежить від того, наскільки продумано та якісно побудована загальна схема документообороту, що має враховувати не лише найкоротші шляхи опрацювання первинних даних, а й доцільне використання за часом і обсягом результативної інформації. Слід зазначити, що хоч і стаття 8 «Організація бухгалтерського обліку на підприємстві» Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» завжди передбачала самостійність затвердження правил документообороту і технології обробки облікової інформації закладами охорони здоров'я, проте саме визначення терміну «документооборот» законодавчо було закріплено лише з 19.07.2022 р. [13].

Вся інформація про ПДФО формується на «підставі податкових декларацій (розрахунків), фінансової та іншої звітності, реєстрів податкового та бухгалтерського обліку, ведення яких передбачено законодавством, первинних документів, що використовуються в бухгалтерському та податковому обліку і пов'язані з нарахуванням і сплатою податку на доходи фізичних осіб» [11], а також інших документів і податкової інформації.

Основними обліковими документами, що є підставою для визначення загального оподаткованого доходу та ПДФО від нього є: колективний договір, штатний розпис, дані про кількість підписаних декларацій із пацієнтами, документи кадрового обліку, документи про право на отримання податкових пільг та заяви про їх застосування, табелі обліку робочого часу, інші документи про обсяг виконаних медичних робіт (наданих лікарських послуг), лікарняні листи, розрахунки відпускних, документи про виплату інших доходів, розрахункова відомість, платіжні інструкції банку про перерахування ПДФО та виплату заробітної плати, дані аналітичного обліку у розрізі працівників, дані синтетичного обліку за рахунком 66 «Розрахунки за виплатами працівникам», 64 «Розрахунки за податками й платежами» (субрахунок «ПДФО»), додаток 4ДФ до Податкового розрахунку сум доходу нарахованого (сплаченого) на користь платників податків-фізичних осіб, сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску, фінансова та статистична звітність тощо.

Заклади охорони здоров'я вільні у виборі варіанту обліку витрат, що формують загальний оподатковуваний дохід – базу для нарахування ПДФО, зокрема із застосування рахунків: лише 8 класу «Витрати за елементами», лише 9 класу «Витрати діяльності» або у їх поєднанні. Практика доводить, що наразі найбільш популярним та зручним є останній варіант. Обраний закладом охорони здоров'я варіант обліку витрат має обов'язково знайти своє відображення у відповідному розділі Наказу про облікову політику

Наряду із розробкою Наказу про облікову політику, одним із ключових елементів організації обліку розрахунків за ПДФО є розробка системи рахунків бухгалтерського обліку, яка відображається у Робочому плані рахунків певного закладу охорони здоров'я. Перелік робочих рахунків обліку формується з урахуванням складу фонду оплати праці та джерел його фінансування (для лікарів, інтернів, іншого молодшого медичного та обслуговуючого персоналу), видів та розмірів утримань з нього (податкові та неподаткові утримання), форм виплати заробітної плати (готівкою, на картковий рахунок, у натуральній формі), кількості та видів відкритих поточних рахунків в установах банку та органах державної казначейської служби. Ці та інші фактори визначають необхідність відкриття певної кількості та розрядності субрахунків обліку до основних рахунків, що сприяє підвищенню інформативності та аналітичності обліку. У закладах охорони здоров'я, як власне і в інших суб'єктах господарювання, для обліку виплат працівникам, сума яких складає загальний оподатковуваний дохід, та ПДФО використовуються перші 2 цифри – передбачені Планом рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, наступні цифри – вводяться самостійно закладом охорони здоров'я з урахуванням вищезазначених факторів. У таблиці 5 нами представлено фрагмент робочого плану рахунків бухгалтерського обліку у частині формування загального оподаткованого доходу та утримань з нього в Амбулаторії загальної практики сімейної медицини м. Кропивницький, яка є притаманною й іншим закладам охорони здоров'я.

Механізм нарахування та сплати ПДФО включає в себе формування сукупного оподаткованого доходу, від якого він визначається. Досліджуваній медичній установі доходи виплачується у вигляді заробітної плати. Заробітна плата виплачується згідно

Таблиця 5

**Фрагмент робочого плану рахунків бухгалтерського обліку
у частині формування загального оподаткованого доходу та утримань з нього
в Амбулаторії загальної практики сімейної медицини м. Кропивницький**

Номер рахунка	Назва рахунка
311000	Грошові кошти на рахунках
378000	Рахунки органів казначейства (лікарняні Фонду соціального страхування з тимчасової втрати працездатності)
471000	Усі види відпусток (основна щорічна, компенсація відпустки, додаткова за перервну роботу, додаткова за особливий характер праці, додаткова на дітей тощо)
811000	Витрати на оплату праці
813000	Витрати на індексація доходів
815000	Витрати на виплату лікарняних (перші 5 днів) за рахунок закладу охорони здоров'я
816000	Витрати на виплату матеріальної допомоги на оздоровлення
903000	Витрати на доплати за керування інтернами
910000	Витрати на виплату основної заробітної плати
920000	Витрати на виплату додаткової заробітної плати
661000	Розрахунки з оплати праці
663001	Розрахунки з працівниками по листах тимчасової непрацездатності (перші 5 днів) за рахунок закладу охорони здоров'я
663002	Розрахунки з працівниками по листах тимчасової непрацездатності за рахунок ФСС
641001	Розрахунки з бюджетом за ПДФО
641002	Розрахунки з бюджетом за військовим збором

з умовами Колективного договору, зміст якого включає в себе основні засади трудових відносин у відповідному закладі охорони здоров'я. Складові фонду оплати праці, що є базою для оподаткування ПДФО наведена у таблиці 6.

На прикладі конкретних працівників нами узагальнено механізм формування доходу, що підлягає оподаткуванню ПДФО. У таблиці 7 наведено приклад визначення сукупного оподаткованого доходу у вигляді заробітної плати лікаря-педіатра однієї із Амбулаторій загальної практики сімейної медицини м. Кропивницький.

За кожним лікарем закріплена медична сестра і їй встановлюється капітаційна доплата у розмірі 50% від капітаційної доплати лікаря. У таблиці 8 представлено механізм формування доходу у вигляді заробітної плати для цілей оподаткування ПДФО за медичною сестрою, що закріплена за відповідним лікарем.

Порядок обчислення ПДФО, що підлягає утриманню із заробітної плати відповідного

лікаря та закріпленої за ним медичної сестри наведено у таблиці 9. Варто зазначити, що податкова соціальна пільга до оподаткованого доходу даних працівників не застосовується.

Приклад відображення в обліку нарахування заробітної та здійснення утримань з неї, у т.ч. ПДФО, відповідного лікаря та закріпленої за ним медичної сестри представлено у таблицях 10 і 11.

Дані, згенеровані у бухгалтерському обліку стосовно нарахованого доходу працівникам медичної установи та утриманого з них ПДФО знаходять своє відображення у Додатку 4ДФ до Податкового розрахунку сум доходу нарахованого (сплаченого) на користь платників податків-фізичних осіб, сум утриманого з них податку, а також сум нарахованого єдиного внеску, фінансова та статистична звітність. Крім того, інформація про нараховані та сплачені суми ПДФО відображається у фінансовій звітності та відповідних формах статичної. Все це посилює якісної організації обліку податкових розрахунків за ПДФО та дозволяє

Таблиця 6

**Складові фонду оплати праці, що є базою для оподаткування ПДФО
в Амбулаторії загальної практики сімейної медицини м. Кропивницький**

Види оплати	Код виду оплати	Дні	Години	Сума, грн.
Оклад	1	4726	35232,33	2372361,18
Складність напруженість	4	55	423,50	6250,00
Почесне звання	7	43	227,15	3580,00
Оклад погодинний	1г	616	3813,65	203778,64
Святкові	37	14	120,00	6376,20
Нічні	38		248,00	3217,57
Шкідливість	42	62	461	888,00
Матеріальна допомога на оздоровлення	90			25100,00
Оклад інвалідів	105	250	1819,20	129558,33
Оклад погодинний інвалідів	106	19	151	7400,00
Доплата за використання дезінфікуючих засобів	171	824	6320,50	33693,71
Доплата за керівництво інтернами	301	38	130,90	1145,62
Медичний стаж	361	3852	27561,87	250989,95
Доплата за декларації	362	2930	21271,47	781098,33
Оплата за роботу у святкові та неробочі дні	368	60	336,00	44903,78
Доплата згідно Постанови № 2	370	1767	12361,67	156237,34
Оклад	500	187	623,69	52809,87
Оклад від суми інвалідів	551	33	127,05	11984,21
Оклад зовнішніх сумісників	553	31	113,25	6525,00
Основна щорічна відпустка	900	92		39720,15
Додаткова відпустка за особливий характер праці	901	34		17569,83
Додаткова відпустка за безперервну роботу	902	15		9098,43
Додаткова відпустка на дітей	903	30		13969,30
Компенсація відпустки	18	31		20715,39
Лікарняні (5 днів)	910	91	592,10	35578,33
Лікарняні (ФСС)	911	286	1530,71	125439,32
Індexсація доходів				171,23
Разом нараховано доходу				4360159,71

отримувати повну, своєчасну та оперативну інформацію про сплачені суми податкових зобов'язань закладами охорони здоров'я.

Висновки. ПДФО в Україні є одним із основних бюджетоутворюючих податків, адже є найбільшим джерелом податкових надходжень з-поміж прямих податків, а також забезпечує взаємозв'язок між платниками цього податку, органами місцевого самоврядування та державою (в особі контролюючих органів).

Справляння ПДФО в Україні в цілому та в закладах охорони здоров'я зокрема, регла-

ментується однойменним розділом IV ПКУ, а базова ставка дорівнює 18%.

Організація обліку податкових розрахунків за ПДФО є доволі важливою складовою організації обліку у закладах охорони здоров'я у цілому. Наявність особливостей формування загального оподаткованого доходу у вигляді заробітної плати у закладах охорони здоров'я, що є базою для утримання ПДФО, зумовлює необхідність якісної організації обліку джерел його формування. Дане дослідження розкриває організацію документального та обліко-

Таблиця 7

**Механізм формування доходу у вигляді заробітної плати
для цілей оподаткування ПДФО лікаря-педіатра
Амбулаторії загальної практики сімейної медицини м. Кропивницький**

Показники для формування доходу для оподаткування ПДФО	Сума, грн.
Посадовий оклад згідно штатного розпису	15500,00
Капітаційна доплата (104800,30 грн. × 8%)	8384,03
<i>кількість підписаних декларацій</i>	
- 0-5 років	325
- 6-17 років	651
- 18-39	1
<i>% від декларації згідно із віковою категорією пацієнта:</i>	
- 0-5 років	0,33
- 6-17 років	0,67
- 18-39 років	0
<i>тариф на одного пацієнта у звітному році</i>	786,65
<i>коефіцієнт</i>	
- 0-5 років	2,465
- 6-17 років	1,356
- 18-39 років	0,616
<i>розрахункова сума річного фінансування</i>	
- 0-5 років	592387,60
- 6-17 років	664731,80
- 18-39 років	484,60
<i>місячна сума фінансування</i>	
- 0-5 років	49365,60
- 6-17 років	55394,30
- 18-39 років	40,4
<i>встановлений за декларації (%)</i>	8
Доплата за вислугу років	2325,00
Загальний оподатковуваний дохід за звітний місяць	26209,03

Таблиця 8

**Механізм формування доходу у вигляді заробітної плати медичної сестри,
закріпленої за відповідним лікарем Амбулаторії загальної практики сімейної медицини
м. Кропивницький**

Показники для формування доходу з метою оподаткування ПДФО	Сума, грн.
Посадовий оклад згідно штатного розпису	13100,00
Капітаційна доплата (8384,03 грн. × 50%)	4192,01
Надбавка за вислугу років	1965,00
Загальний оподатковуваний дохід за звітний місяць	19257,01

вого забезпечення щодо визначення належної до сплати суми ПДФО у закладах охорони здоров'я.

Перспективами подальших наукових пошуків є розробка та удосконалення регламентів з

організації обліку у закладах охорони здоров'я у цілому, та за розрахунками за іншими видами податків зокрема. Переваги вдосконалення облікового забезпечення розрахунків за ПДФО полягають у зменшенні податкових

Таблиця 9

**Механізм обчислення ПДФО із заробітної плати окремих працівників
Амбулаторії загальної практики сімейної медицини м. Кропивницький**

Посада	Нарахована заробітна плата, грн.	Утримання, грн.			Зарплата до видачі, грн.
		ПДФО	Військовий збір	Профспілковий внески	
Лікар-педіатр	26209,03	4717,63	393,14	262,09	20836,17
Медична сестра	19257,01	3466,26	288,86	192,57	15309,32

Таблиця 10

**Відображення в обліку нарахування заробітної плати та утримань з неї
за лікарем Амбулаторії загальної практики сімейної медицини м. Кропивницький**

Зміст господарської операції	Бухгалтерські записи		Сума, грн.
	Дебет	Кредит	
Нарахована заробітна плата	811000	661000	26209,03
Утримано ПДФО	661000	641001	4717,63
Утримано військовий збір	661000	641002	393,14
Утримано профспілковий внесок	661000	685001	262,09
Перераховано заробітну плату на картковий рахунок	661000	311001	20836,17

Таблиця 11

**Відображення в обліку нарахування заробітної плати та утримань з неї
за медичною сестрою, закріпленою за відповідним лікарем
Амбулаторії загальної практики сімейної медицини м. Кропивницький**

Зміст господарської операції	Бухгалтерські записи		Сума, грн.
	Дебет	Кредит	
Нарахована заробітна плата	811000	661000	19257,01
Утримано ПДФО	661000	641001	3466,26
Утримано військовий збір	661000	641002	288,86
Утримано профспілковий внесок	661000	685001	192,57
Перераховано заробітну плату на картковий рахунок	661000	311001	15309,32

ризиків, підвищенні ефективності процесу обліку податкових розрахунків, покращенні точності облікової інформації, забезпеченні дотримання податкового законодавства, стимулюванні відповідального ставлення громадян у справлянні ПДФО, збільшенні можливостей використання сучасних технологій та

сприянні економічній стабільності держави. Покращення організації обліку розрахунків за ПДФО сприятиме створенню ефективної, прозорої та користувацько-орієнтованої системи податкових розрахунків та узгодженню системи оподаткування доходів громадян із економічними та соціальними реаліями.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Беляєва Л., Пеняк Ю., Карпова А. Організаційно-інформаційна модель обліково-аналітичного забезпечення розрахунків за податками. *Економіка та суспільство*. 2022. № 43. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-14> (дата звернення: 24.07.2024)
2. Буткевич О. В. Вплив цифрових технологій на організацію обліку розрахунків за податковими платежами. *Економічний простір*. 2021. № 169. С. 92–95.

3. Волошенюк І. Є. Організація бухгалтерського обліку податкових розрахунків і платежів : автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.09. Харків, 2017. 24 с.
4. Кононенко Л. В., Назарова Г. Б., Оришака О. В. Організація обліку і аудиту розрахунків за податками та платежами в умовах використання сучасного інформаційного забезпечення. *Вісник Чернівецького торговельно-економічного інституту. Економічні науки*. 2020. Вип. I-II (77-78). С. 202–210.
5. Макаренко А.П., Зарубежнова О.І. Удосконалення оподаткування, обліку та податкової звітності нарачування заробітної плати в ломбардах. *Агросвіт*. 2021. № 1-2. С. 20–32.
6. Мармуль Л.О., Новак Н.П., Халілов Е.Д., Новак В.Д. Напрями удосконалення адміністрування податку на доходи фізичних осіб (ПДФО). *Обліково-аналітичне забезпечення управління бізнес-процесами підприємства* : Збірник тез Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. 24-25 листопада 2021 р. Херсон: Книжкове видавництво ФОП Вишемирський В.С., 2021. С. 234–235.
7. Нагірняк М. Бухгалтерський облік в системі попередження та виявлення фактів приховування податкових платежів: історико-функціональний підхід. *Економіка та суспільство*. 2024. № 6. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-61> (дата звернення: 24.07.2024)
8. Основи законодавства України про охорону здоров'я : Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text> (дата звернення: 22.07.2024)
9. Подмешальська Ю. В., Піддубня Я. В. Удосконалення обліку та аудит заробітної плати на підприємстві. *Економіка та держава*. 2020. № 12. С. 100–108.
10. Про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення : Закон України від 19.10.2017 р. № 2168-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#Text> (дата звернення: 22.07.2024)
11. Про затвердження Методики проведення перевірки достовірності, повноти нарачування та сплати податку на доходи фізичних осіб, єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та військового збору : Наказ ДПС України від 04.05.2023 р. № 322. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0322912-23#Text> (дата звернення: 22.07.2024)
12. Пугаченко О. Б. Організаційні засади аудиту операцій з немонетарними оборотними активами. *Економіка: реалії часу. Науковий журнал*. 2015. № 2 (18). С. 135–141.
13. Пугаченко О. Б., Зарудна Н. Я., Кундеус О. М. Визначення терміну «документооборот» у законодавчих актах і літературних джерелах. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-57> (дата звернення: 24.07.2024)
14. Фоміна Т. В., Пугаченко О. Б. Податкове стимулювання діяльності суб'єктів господарювання в умовах воєнного стану в Україні. *Modern Technology and Innovative Technologies*. 2022. Issue № 20. Part 2. P. 113–123.
15. Хонда В. О. Фінансування закладів охорони здоров'я у 2021-2023 роках : Аналітична записка ; за заг. ред. загальною редакцією О. В. Слобожана. Київ : Асоціація міст України спільно за підтримки U-LEAD з Європою, 2023. 20 с.

REFERENCES:

1. Bieliaieva, L., Peniak, Yu., & Karpova, A. (2022) Orhanizatsiino-informatsiina model oblikovo-analitychnoho zabezpechennia rozrakhunkiv za podatkami [Organizational and informational model of accounting and analytical support for tax calculations]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 43. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-43-14> (accessed 24 July 2024) [in Ukrainian].
2. Butkevych, O. V. (2021) Vplyv tsyfrovoykh tekhnolohii na orhanizatsiuiu obliku rozrakhunkiv za podatkovymy platezhamy [The impact of digital technologies on the organization of accounting for tax payments]. *Ekonomichni prostir*, vol. 169, pp. 92–95. [in Ukrainian].
3. Volosheniuk, I. Ie. (2017) Orhanizatsiia bukhgalterskoho obliku podatkovykh rozrakhunkiv i platezhiv [Organization of accounting of tax calculations and payments]. Avtoref. dys. ... kand. ekon. Nauk / 08.00.09. Kharkiv. [in Ukrainian].
4. Kononenko, L. V., Nazarova, H. B., & Oryshaka, O. V. (2020) Orhanizatsiia obliku i audytu rozrakhunkiv za podatkami ta platezhamy v umovakh vykorystannia suchasnoho informatsiinoho zabezpechennia [Organization of accounting and auditing of tax and payment calculations using modern information support]. *Visnyk Chernivetskoho torhovelno-ekonomichnoho instytutu. Ekonomichni nauky*, Vyp. I-II (77-78), pp. 202–210. [in Ukrainian].
5. Makarenko, A. P., & Zarubiezhnova, O. I. (2021) Udoskonalennia opodatkuvannia, obliku ta podatkovoi zvitnosti narakhuvannia zarobitnoi platy v lombardakh [Improvement of taxation, accounting and tax reporting of payroll in pawnshops]. *Ahrosvit*, vol. 1–2, pp. 20–32. [in Ukrainian].
6. Marmul, L. O., Novak, N. P., Khalilov, E. D., & Novak, V. D. (2021) Napriamy udoskonalennia administruvannia podatku na dokhody fizychnykh osib (PДФО) [Directions for improving the administration of personal income

tax (PIT)]. *Oblikovo-analitychne zabezpechennia upravlinnia biznes-protsesamy pidpriemstva* : Zbirnyk tez Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi internet-konferentsii. Kherson: Knyzhkove vydavnytstvo FOP Vyshehmyrskiy V. S., pp. 234–235 [in Ukrainian].

7. Nahirniak, M. (2024) Bukhhalterskyi oblik v systemi poperedzhennia ta vyjavlennia faktiv prykhovuvannia podatkovykh platezhiv: istoryko-funktsionalnyi pidkhid [Accounting in the system of prevention and detection of tax evasion: a historical-functional approach]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 6. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-63-61> (accessed 24 July 2024) [in Ukrainian].

8. Osnovy zakonodavstva Ukrainy pro okhoronu zdorovia : Zakon Ukrainy № 2801-XII vid 19.11.1992 r. [Fundamentals of Ukrainian legislation on health care from 19th November 1992, № 2801-XII]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text> (accessed 22 July 2024) [in Ukrainian].

9. Podmeshalska, Yu. V., & Pidubnia, Ya. V. (2020) Udoskonalennia obliku ta audyt zarobitnoi platy na pidpriemstvi. *Ekonomika ta derzhava*, vol. 12, pp. 100–108. [in Ukrainian].

10. Pro derzhavni finansovi harantii medychnoho obsluhovuvannia naseleння : Zakon Ukrainy № 2168-VIII vid 19.10.2017 r. [On state financial guarantees of medical care for the population from 19th October 2017, № 2801-XII]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2168-19#Text> (accessed 22 July 2024) [in Ukrainian].

11. Pro zatverdzhennia Metodyky provedennia perevirky dostovirnosti, povnoty narakhuvannia ta splaty podatku na dokhody fizychnykh osib, yedynoho vnesku na zahalnooboviazkove derzhavne sotsialne strakhuvannia ta viiskovoho zboru : Nakaz DPS Ukrainy № 322 vid 04.05.2023 r. [On the approval of the Methodology for checking the reliability, completeness of calculation and payment of personal income tax, the single contribution to mandatory state social insurance and military duty from 4th May 2023, № 322]. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0322912-23#Text> (accessed 22 July 2024) [in Ukrainian].

12. Puhachenko, O. B. (2015) Orhanizatsiini zasady audytu operatsii z nemonetarnymy oborotnymy aktyvamy [in Ukrainian]. *Ekonomika: realii chasu. Naukovyi zhurnal*, vol. 2 (18), pp. 135–141. [in Ukrainian].

13. Puhachenko, O. B., Zarudna, N. Ia., & Kundeus, O. M. (2023) Vyznachennia terminu «dokumentooborot» u zakonodavchykh aktakh i literaturnykh dzhherelakh [in Ukrainian]. *Ekonomika ta suspilstvo*, vol. 47. Available at: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-57> (accessed 24 July 2024) [in Ukrainian].

14. Fomina, T. V., & Puhachenko, O. B. (2022) Podatkove stymuliuvannia diialnosti subiektiv hospodariuvannia v umovakh voiennoho stanu v Ukraini [Tax incentives for business entities under martial law in Ukraine]. *Modern Technology and Innovative Technologies*, vol. 20, P. 2, pp. 113–123. [in Ukrainian].

15. Khonda, V. O. (2023) Finansuvannia zakladiv okhorony zdorovia u 2021-2023 rokakh : Analitychna zapy-ska ; za zah. red. zahalnoi redaktsiieiu O.V. Slobozhana. K.: Asotsiatsiia mist Ukrainy spilno za pidtrymky U-LEAD z Yevropoiu. [in Ukrainian].